

DOI: 10.54664/QBLL4575

**РЕЦЕНЗИЯ НА МОНОГРАФИЯ
„ОПТИМИЗАЦИЯ И ПОЛЗВАЕМОСТ НА УЕБ САЙТ –
МЕТОДОЛОГИИ, ПРИНЦИПИ И СТРАТЕГИИ“**

**Автор: Юлиана Дошкова-Тодорова
Издателство „Ай анд Би“, 2025, 131 с.
ISBN 978-619-7738-33-9**

**REVIEW OF THE MONOGRAPH ENTITLED
*WEBSITE OPTIMIZATION AND USABILITY—METHODOLOGIES,
PRINCIPLES, AND STRATEGIES***

**Authors: Juliana Dochkova-Todorova
I&B Publishing House, 2025, 131 p.
ISBN 978-619-7738-33-9**

Монографията „Оптимизация и ползваемост на уеб сайт – методологии, принципи и стратегии“ представлява цялостно авторско научно изследване, насочено към уеб дизайна като една от най-динамично развиващите се области на съвременната дигитална среда: оптимизация за търсещи машини, потребителско изживяване, ползваемост, достъпност и приложение на изкуствения интелект в процесите на проектиране, разработване и усъвършенстване на уеб сайтове. Тематиката на труда се отличава с подчертано висока актуалност и научно-приложна значимост, тъй като засяга въпроси, които имат пряко отношение към качеството на цифровите продукти, към ефективността на онлайн комуникацията и към адаптирането на уеб средата към непрекъснато променящите се технологични и потребителски изисквания.

Монографията предлага задълбочен анализ на основни теоретични постановки, методологии, принципи и стратегии, свързани с изграждането на ефективни, удобни, видими, адаптивни и достъпни уеб сайтове. Авторът възприема интегрален подход, при който SEO, UX/UI дизайн, Дизайн мислене, уеб ергономия, ползваемост, достъпност и изкуствен интелект не се разглеждат като изолирани направления, а като взаимосвързани компоненти на единен процес на създаване и развитие на качествено уеб присъствие. Научният труд е част от изследванията по проект „Методология за моделиране и разработка на информационни системи с изкуствен интелект в образователния сектор“ на Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“.

Актуалността на монографичното изследване произтича от бързата трансформация на дигиталната среда, от многообразието на устройствата и интерфейсите за взаимодействие на потребителите с уеб съдържание и от нарастващите изисквания към неговите функционалности, отквиваемост, достъпност и персонализация. Съвременният успешен уеб сайт не може да бъде разглеждан единствено като визуален продукт, реализиран чрез технологии, а като сложна система, в която се пресичат дизайнерски, технологични, комуникационни, маркетингови и поведенчески фактори. Авторът доц. Дошкова поставя на преден план в монографията именно необходимостта от системен и научно обоснован подход към уеб разработките.

В настоящия труд се поставят и разглеждат редица важни изследователски **въпроси**, сред които се отличават:

- проучване на методологиите и концепциите в съвременния уеб дизайн и взаимовръзките им;
- анализ на принципите, факторите и техниките за оптимизация за търсещи машини;
- систематизиране на основните постановки на UX и UI дизайна и на връзката им с интерактивния маркетинг и онлайн репутацията;
- изследване на Дизайн мисленето като рамка за решаване на проблеми и разработване на прототипи в уеб среда;
- анализ на уеб ергономията и ползваемостта като фактори за ефективно потребителско взаимодействие;
- разглеждане на принципите, стандартите и практическите насоки за уеб достъпност;
- проучване на възможностите за приложение на инструменти с изкуствен интелект при анализ, автоматизация, персонализация и оптимизация на уеб съдържание.

Обемът на монографичния труд е 131 страници. Той е структуриран в увод, седем глави, заключение и библиография. Изложението следва логическа вътрешна последователност, при която отделните глави надграждат общата концептуална рамка и постепенно разгръщат основните аспекти на изследваната проблематика.

В първа глава са разгледани съвременните методологии и характерни особености на уеб дизайна, както и основните концепции и тенденции, които определят неговото развитие. Представени са принципи, правила, стратегии и препоръки, които формират основата на процеса по планиране и проектиране на уеб сайт. Тази глава изпълнява въвеждаща функция, тъй като очертава общата теоретична рамка на изследването и поставя акцент върху необходимостта от адаптивност, последователност и стратегическо мислене в уеб разработките.

Втора глава е посветена на оптимизацията за търсещи машини като ключов елемент от видимостта и ефективността на уеб присъствието. Разгледани са целите на SEO и връзката му с дигиталния маркетинг, основните фактори и техники за оптимизация, както и конкретни препоръки за постигане на по-висок индекс. Подчертано е значението на SEO като стратегически инструмент, а не само като набор от действия на уеб разработчика.

В трета глава авторът анализира значението и принципите на UX дизайна, основните принципи на UI дизайна, съпоставя двете направления и проследява връзката им с интерактивния маркетинг. Тук потребителското и визуалното изживяване са представени като взаимно обвързани аспекти на качествения уеб продукт, а акцентът е върху комплексния характер на взаимодействието между потребител, интерфейс и дигитална идентичност.

В четвърта глава е представен подходът Дизайн мислене като една съвременна стратегия за проектиране и итеративна рамка за решаване на проблеми в уеб дизайна и проектирането. Разгледани са специфичните модели и характеристики, ролята на прототипите, както и основните методи и инструменти, приложими в Дизайн мисленето. По този начин се обогатява класическото разбиране за уеб разработка и се поставя акцент върху емпатията, експериментирането, прототипирането и валидирането на решения.

Пета глава е насочена към концепциите, характеристиките и критериите на ползваемостта, както и към принципите и препоръките за нейното постигане. Разгледани са тестването за ползваемост, различни видове анализи и значението на отзивчивия и адаптивен уеб дизайн. В монографията ползваемостта заема централно място, тъй като е непосредствено свързана с удовлетвореността на потребителите, с ефективността на взаимодействието и с цялостната стойност на уеб продукта.

Шеста глава разглежда характеристиките и стандартите на уеб достъпността, общите препоръки и практическите насоки, както и технологиите и инструментите, които подпомагат създаването на достъпно уеб съдържание. Тази част от изследването е особено важна, тъй като отразява съвременните разбирания за приобщаващ дизайн и подчертава необходимостта уеб средата да бъде използвана за широк кръг потребители, включително хора с различни увреждания и ограничения.

В седма глава са разгледани ролята и приложенията на изкуствения интелект, възможностите за тестване, анализ и използване на инструменти, задвижвани от изкуствен интелект, както и насоките за оптимизация за изкуствен интелект. Това е една от най-актуалните трансформации в дигиталната индустрия и авторът успешно идентифицира потенциала на изкуствения интелект за автоматизация, персонализация, анализ на поведението и подобряване на процесите по проектиране, тестване и оптимизация.

В монографията са включени 11 таблици и 38 фигури, които допринасят съществено за онагледяването на изложението и за по-ясното представяне на разглежданите зависимости, подходи и практически решения. Положително впечатление правят включените откъси с програмен код, които засилват приложната стойност на научния труд и улесняват възприемането на конкретни технически аспекти, свързани с уеб сайтове, оптимизация и прилагане на добри практики.

Библиографията включва 117 литературни източника, което свидетелства за добра информираност по тематиката и обширно изследване на теоретичната основа. Използваната литература е достатъчно представителна за тематичния обхват на труда и подкрепя изложението по отношение на основните научни, методологични и приложни аспекти.

Като научни и научно-приложни **приноси** на настоящата монография могат да бъдат открити:

- систематизиране на основните методологии, концепции, тенденции, принципи и стратегии в съвременния уеб дизайн;
- изграждане на интегрирана концептуална рамка, обединяваща SEO, UX/UI дизайн, Дизайн мислене, ергономия, ползваемост, достъпност и изкуствен интелект;
- анализ на принципите, факторите и техниките на SEO в контекста на дигиталния маркетинг и уеб съдържанието;
- изясняване на взаимовръзките между UX и UI дизайна и ролята им за ефективното потребителско изживяване;
- систематизиране на критерии, препоръки и подходи за оценка на уеб ергономия и ползваемост;
- акцентирание върху възможностите на Дизайн мисленето като методологична рамка и върху принципите и стандартите за уеб достъпност като задължителен компонент на качествения уеб сайт;
- анализ на възможностите за прилагане на изкуствен интелект в процесите на проектиране, анализ, персонализация, тестване и оптимизация.

Монографията има балансиран характер и съчетава ясна композиция, добра структурираност и практическа ориентираност. Изложението е последователно, стегнато и разбираемо, а преходите между отделните тематични полета са логично мотивирани. Авторът демонстрира способност да обобщава разнообразни теоретични позиции и да ги представя в синтезиран вид, подчертавайки връзката им с реалните проблеми на уеб практиката.

В заключение може да се обобщи, че монографията „Оптимизация и ползваемост на уеб сайт – методологии, принципи и стратегии“ притежава съществени научни и научно-приложни достоинства. Тя предлага актуален, добре структуриран и полезен изследователски труд, който допринася за развитието на научното познание в областта на уеб дизайна и дигиталната комуникация, като едновременно с това има реална стойност за образователната и професионалната практика.

Рецензент:

доц. д-р Ивайло Дончев

катедра „Информационни технологии“

Факултет „Математика и информатика“